

Dokumenttype	NOU 1993:30	Dokumentdato	1993-10-12
Tittel	Regnskaps-, revisjons- og registreringsregler for stiftelser		
Utvalgsleder	Arnholm, Carsten		
Utgiver	Finans- og tolldepartementet		
Oppnevnt	1992-08-31	Sider	28
Kapittel	2 Samendrag 2.1 Regnskapsreglene for stiftelser 2.2 Innsendingsplikt 2.3 Revisjonsreglene for stiftelser 2.3.1 Generelt 2.3.2 Presisering av revisors oppgaver 2.3.3 Revisjon i mindre stiftelser 2.4 Utvidede fullmakter mv. for fylkesmannen som tilsynsmyndighet 2.4.1 for stiftelser 2.4.2 Begjæring om offentlig påtale av straffbare handlinger begått 2.5 mot stiftelsen Oppnevning av annen/ny revisor Sentral registrering av stiftelser. Enhetsregisteret.		

Kapittel 2 Samendrag

2.1 Regnskapsreglene for stiftelser

Regnskapsreglene for stiftelser bygger i dag dels på de særlige regler i stiftelsesloven, dels på de vanlige regler i regnskapslovgivningen (næringsdrivende stiftelser).

Arbeidsgruppen ser ingen grunn til at et slikt "dobbel" system skal fortsette. Det kan skape uklarheter om fortolkningen og avgrensningen mellom hvilke regler som skal brukes. Regnskapslovens system må forutsettes å være det system som til enhver tid er best utviklet.

Arbeidsgruppen foreslår at stiftelser av de ulike slag som forekommer, uansett bør få plikt til fullt ut å følge regnskapslovens regler om bokføring og

årsoppgjør, herunder oppbevaring av bøker og bilag.

Imidlertid foreslår gruppen at det etableres hjemmel for forskrifter om forenklet årsoppgjør for små stiftelser.

2.2 Innsendingsplikt

Arbeidsgruppen foreslår at alle stiftelser får plikt til å sende inn sine regnskaper til fylkesmannen, med unntak av private ikke næringsdrivende stiftelser med forvaltningskapital under kr. 50.000. Etter forslaget kan departementet fastsette særregler for stiftelser med forvaltningskapital under kr. 500.000.

2.3 Revisjonsreglene for stiftelser

2.3.1 Generelt

Også revisjonsreglene for stiftelser bygger i dag dels på de særlige regler i stiftelsesloven, dels på de vanlige regler i revisjonslovgivningen (næringsdrivende stiftelser). Etter stiftelsesloven 11 er det ikke stilt spesielle krav til revisor, medmindre stiftelsens forvaltningskapital overstiger kr. 500.000.

Arbeidsgruppen ser ingen grunn til å beholde en ordning der loven stiller krav om revisjon uten at en samtidig stiller krav til revisor i samsvar

med de faglige og etiske krav som følger av revisorloven. Revisjonsreglene for stiftelser bør derfor fullt ut følge revisorlovens regelverk. Dersom en skal

finne fram til regler som kan sikre en mer forsvarlig kontroll, bedre offentlig innsyn i stiftelser og økt sikkerhet for at stiftelsers virksomhet drives i samsvar med deres formål, må en styrking av revisorfunksjonen være et viktig middel til å oppfylle slike forutsetninger. En konsekvens av at revisorlovens regelverk fullt ut legges til grunn, blir også at stiftelsesrevisorer

blir underlagt det ordinære revisortilsyn (Kredittilsynet).

Fylkesmannsembetene vil på denne måte kunne støtte seg til Kredittilsynets revisorfaglige kompetanse.

2.3.2 Presisering av revisors oppgaver

Etter revisorloven av 14. mars 1964 6 skal revisor granske den revisjonspliktige virksomhetens regnskap og "behandlingen av dens anliggender for øvrig". Forhold som revisor påpeker overfor den revisjonspliktige, skal innføres i en protokoll som oppbevares av den revisjonspliktige.

Ved revisjon av stiftelser foreslår arbeidsgruppen at revisjonsprotokollen oppbevares av stiftelsens revisor, ettersom stiftelsen ikke har noen eier som på egne vegne fører tilsyn med virksomheten. Videre foreslår arbeidsgruppen at revisor får plikt til løpende å sende kopi til tilsynsmyndigheten (fylkesmannen) av de merknader revisor gjør i revisjonsprotokollen om stiftelsens regnskaper og om forvaltningen i stiftelsen.

Arbeidsgruppen foreslår at det presiseres som en viktig oppgave for stiftelsesrevisorer å følge med i stiftelsens forvaltning. Dette gjelder styrets saksbehandling ved utdeling av midler, innberetninger til skattemyndighetene og den økonomiske forvaltningen av stiftelsens midler. Videre foreslår arbeidsgruppen at revisor får plikt til å gjennomføre minst n stedlig kontroll i løpet av revisjonsperioden (kalenderåret). Gruppen finner at det bør gå klart frem av regelverket at revisor ikke har noen taushetsplikt i forhold til tilsynsmyndigheten.

2.3.3 Revisjon i mindre stiftelser

Arbeidsgruppen foreslår at departementet gis fullmakt til i forskrift å fastsette nødvendige forenklingsregler for små stiftelser. Gruppen forutsetter imidlertid at det som måtte bli resultatet for små foretak ved behandlingen av NOU 1993:2 "Differensierte krav til årsoppgjør, konsernoppjør og revisjonsplikt", også bør legges til grunn for små stiftelser.

2.4 Utvidede fullmakter mv. for fylkesmannen som tilsynsmyndighet for stiftelser.

2.4.1 Begjæring om offentlig påtale av straffbare handlinger begått mot stiftelsen

Det er idag neppe tilfredsstillende avklart hvem som kan begjære påtale ved straffbare handlinger begått mot en stiftelse.

Problemstillingen melder seg hvor den straffbare handling er begått av stiftelsens organer eller av personer med tillitsverv i stiftelsens organer.

Arbeidsgruppen vil således reise spørsmålet om

tilsynsmyndigheten (fylkesmannen) burde gis kompetanse til å begjære påtale på vegne av stiftelsen i slike tilfelle.

Nettopp det forhold at en stiftelse savner en overordnet "eier" eller annet organ som har spesiell interesse i å følge med og eventuelt gripe inn, taler sterkt for at tilsynsmyndigheten gis selvstendig rett til å fremsette påtalebegjæring. En kompetanseutvidelse for tilsynsmyndigheten på dette punkt innebærer forøvrig ikke mer enn at tilsynsmyndigheten blir satt i stand til å ta de nødvendige rettslige skritt for å starte en straffesak. Utfallet av straffesaken vil på vanlig måte avhenge av påtalemyndighetens og

domstolenes videre behandling.

Arbeidsgruppen foreslår derfor at tilsynsmyndigheten (fylkesmannen) gis kompetanse til å begjære påtale på vegne av stiftelsen i slike tilfelle.

2.4.2 Oppnevning av annen/ny revisor

Arbeidsgruppen finner det lite logisk at tilsynsorganet skal stå uten fullmakter dersom tilsynsmyndigheten, forutsetningsvis etter samråd med Kredittilsynet som revisortilsyn, kommer til at revisjonen ikke utføres tilfredsstillende etter revisjonsfaglige kriterier.

Arbeidsgruppen forslår derfor at tilsynsmyndigheten i slike tilfeller skal kunne frata revisor oppdraget og oppnevne en annen som stiftelsens revisor. Den som blir fratatt et oppdrag må få adgang til å reise sak for domstolene for å få prøvet vedtakets lovlighet.

2.5 Sentral registrering av stiftelser. Enhetsregisteret

Arbeidsgruppen anser det ikke som en spesielt rasjonell ordning at stiftelser registreres ved de enkelte fylkesmannsembeter.

Hensynet til innsyn og kontroll må veie til fordel for en sentral registreringsordning, selv om denne ble gjennomført med bibehold av den nåværende desentraliserte tilsynsmyndighet. Spørsmålet om en sentral registreringsordning bør imidlertid først og fremst sees i sammenheng med spørsmålet om hvilken eller hvilke myndigheter som i fremtiden skal utøve tilsynet for stiftelser. Dette spørsmål ligger imidlertid utenfor gruppens mandat.
